

**PROFESÖR MARCO VENTORUZZO’NUN KATILIMIYLA GERÇEKLEŞTİRİLEN
“AB ŞİRKETLER HUKUKU UYGULAMALARI” BAŞLIKLİ KONFERANSA İLİŞKİN**

BİLGİ NOTU

22 Ocak 2015

İKV'nin Yeditepe Üniversitesi ile birlikte düzenlediği AB'de Şirketler Hukuku konulu konferans 22 Ocak 2015 tarihinde TOBB Plaza Toplantı Salonu'nda yapıldı.

Konferans, Yeditepe Üniversitesi İşletme Bölümü Başkanı Prof. Dr. Atilla Dicle'nin açış konuşması ile başladı. Prof. Dicle, AB hukuku açısından şirketler hukuku, şirket birleşmeleri ve şirket alımları konularının önemine değindi ve Prof. Marco Ventoruzzo'yu tanıttı. Prof. Atilla Dicle, Prof. Marco Ventoruzzo'nun, karşılaştırmalı işletmeler hukuku konusunda uzman olduğunu, ABD Penn State Hukuk Fakültesi ve Milano Bocconi Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptığını ve İtalyanca, İngilizce ve Fransızca olarak 50'nin üzerinde kitap, makale ve kitap bölümünün yazarı olduğunu belirtti. Ayrıca, Ventoruzzo'nun İtalya “Kurumsal Yönetişim” Yasası'nı (*corporate governance*) hazırlayan komitede görev yaptığını, 2001-2008 yılları arasında İtalyan Menkul Kıymetler Borsası'nda özel hukuk danışmanı görevini yerine getirdiğini, Avrupa Şirketler ve Finansal Hukuk Dergisi gibi birçok bilimsel derginin editoryal kurulunda görev yaptığını ve Oxford, Hamburg, Çin Fudan, Hindistan'ın Bangalore kenti dâhil olmak üzere birçok farklı üniversitede ders ve konferans verdiğini ekledi.

Prof. Ventoruzzo, konuşmasında, şirketler hukukunun hızla gelişen ve farklı hukuk sistemleri arasındaki etkileşim ile evrilen bir alan olduğunu belirtti. Prof. Ventoruzzo, bu alanda AB ülkeleri arasında adım adım bir uyumlaştırma ve direktifler yoluyla harmonizasyon süreci yaşandığını ancak yine de ulusal bağlamlardan kaynaklanana farklı kural ve uygulamaların devam ettiğini belirtti. Prof. Ventoruzzo, buna örnek olarak İtalya'da bulunan ve yönetim kurullarında, azınlık hisse sahiplerinin temsiline olanak tanıyan kuraldan söz etti ve bunun diğer AB ülkelerinde bulunmadığını ekledi. Yönetim kurullarının oluşmasına ilişkin kurallar ve diğer şirketler hukuku uygulamaları açısından, bir ülkedeki şirket yapısının, örneğin, aile şirketlerinin oranının, şirketlerdeki hisse yapısının belirleyici olması gerektiğinin altını çizen Prof. Ventoruzzo, şirketlerde yönetim kurullarının oluşmasına dair esaslar hakkında bilgi verdi.

Prof. Ventoruzzo konuşmasında, “*insider trading*” ile ilgili idari ve cezai yaptırımlar, aynı suçtan iki defa yargılanmanın önlenmesi kuralı (*double jeopardy*), şirket merkezinin lokasyonu (*real seat*) ile ilgili uygulamalar, azınlık hisse sahiplerinin konumu, şirket birleşmeleri ve şirket alımlarındaki kurallar, zorunlu pay alım teklifi (*mandatory bid rule*) gibi uygulamaları karşılaştırmalı olarak açıkladı.

Prof. Ventoruzzo, AB Şirketler Hukukunu iç hukukta uygulamak adına iki temel ilke bulunduğunu söyledi. Bunlar: **Birleşme Teorisi (*Incorporation theory*)** ve **Gerçek İdare Merkezi (*Real seat approach*)**.

Prof. Ventoruzzo, Birleşme Teorisinin, tarihte ilk olarak Common Law ülkelerinde uygulandığını ifade ederken sözlerine şöyle devam etti: “(...) Şirketler ile ilgili düzenlemeler, şirketleri farklı kurumlarla ilişkileri şirketin birleşmesinin gerçekleştireceği ülkenin hukukuna göre düzenlenir. Bir şirketin idari merkezle herhangi bir fiziki bağlantı kurulmasına gerek yoktur. Daha çok ABD gibi rekabetin teşvik edildiği yerlerde yerel birleşmeleri gerçekleştirmeye yönelik bir uygulamadır. Gerçek İdari Merkez yaklaşımına göre ise şirket, birleşmeyi ancak fiziki etkiye sahip olduğu ülkede gerçekleştirebilir. Örneğin; Fransa’da kurulmuş, idari merkezi Fransa’da bulunan bir şirket, İngiliz hukukuna göre birleşme yapmayacaktır. Bu yaklaşım ülkeler arası rekabeti çok da teşvik etmez; çünkü şirketler diledikleri yerde işlem yapamazlar. 90’lı yılların sonuna doğru AB Adalet Divanı kararları doğrultusunda ‘real seat’ yaklaşımı bir bakıma serbest dolaşım ve kuruluş özgürlüğüne (*freedom of establishment*) karşı bir uygulama olarak görülmeye başlanmıştır. Rekabete olanak sağlamak ve rekabeti iyileştirmek adına AB ülkeleri kendiliğinden birtakım girişimlerde bulunmaya başladılar; örneğin, birleşme gerçekleştirebilmek için sunulması gereken minimum kapital oranını düşürdüler, şirket birleşmelerini kolaylaştırmak için yönetim ve denetimi daha esnek bir hale getirecek adımlar atıldılar, çeşitli reformlar gerçekleştirdiler”.

AB’deki rekabetin ABD’deki rekabet seviyesinde olmadığına dikkat çeken Prof. Ventoruzzo, yine de AB’de son yıllarda şirket birleşmelerini ve rekabeti teşvik etmek adına uygulanan sistemi daha esnek hale getirebilmek için bir dizi reform gerçekleştirmeye dikkat çekti.

Konuşmasında bilgi ticaretine (*insider trading*) de değinen Prof. Ventoruzzo, şirketle veya piyasayla ilgili kim içeriden/gizli bir bilgiye sahipse sadece kendi çıkarını gözeterek bu bilginin ticaretini yapamayacaklarını ifade ederken, bilgi ticaretinin bu prensibin çiğnediğine dikkat çekti. Prof. Ventoruzzo ayrıca, çok uluslu şirketler için de aynı anda iki yaptırıma maruz kalabileceklerini dile getirirken, ABD’de ise cezai tazminat (*punitive damages*) uygulamasının bulunduğunu ve cezai tazminatların çifte yaptırım kapsamına girmediğine dikkat çekti.

Prof. Ventoruzzo son olarak, satın alma teklifleri ve devralmalara da değindi (*tender offers and takeovers*). Borsaya kayıtlı bir şirketin kontrolünü ele geçirmenin çeşitli yolları olduğunu açıklayan Prof. Ventoruzzo şöyle konuştu: “hisselerini satın almak, dostça satın alma gerçekleştirmek veya hissedarlar savaşına girerek almak. Satın almak teklifleri, fiyatı sabitlemek için verilir”.

İKV ve Yeditepe Üniversitesi işbirliğinde gerçekleştirilen konferansa, AB Bakanlığı mensupları, hukukçular, akademisyenler, medya mensupları ve uzmanlar dinleyici olarak katıldı.